

ചെങ്ങോട്ടുമല: പരിസ്ഥിതിയും വികസനവും പ്രതിരോധതലങ്ങളും

സന്ധ്യ വി.

ഗവേഷക, ശ്രീശങ്കരാചാര്യ സംസ്കൃതസർവകലാശാല, കാലടി

പ്രകൃതിയിലെ ജീവസത്തയെ ഈശ്വരാംശമായി കണ്ട് ആരാധിച്ചിരുന്ന പ്രാചീന ജനതയുടെ പ്രകൃതി സങ്കല്പങ്ങളിൽ നിന്നും ഭിന്നമായി മനുഷ്യ-പ്രകൃതി ബന്ധത്തിന്റെ നിഷ്കളങ്കതയെ തകർത്തുകൊണ്ടാണ് അധിനിവേശ സംസ്കാരത്തിന്റെ വേരുകൾ കേരളത്തിന്റെ മണ്ണിലുറയുന്നത്. പ്രകൃതിക്കുമേലുള്ള മനുഷ്യന്റെ കടന്നുകയറ്റവും ചൂഷണവും ഈയൊരു സാഹചര്യത്തിലാണ് സംഭവിച്ചത്. അതോടെ മനുഷ്യ-പ്രകൃതി ബന്ധത്തിന്റെ സ്വാഭാവിക തനിമ നഷ്ടമായി. പാശ്ചാത്യധിനിവേശത്തിന്റെ ഫലമായി മുതലാളിത്ത ആശയങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെടുകയും, പ്രകൃതിയോടുള്ള മനുഷ്യന്റെ സമീപനം ലാഭാധിഷ്ഠിത നോട്ടമായി മാറുകയും ചെയ്തു. നാഗരികസംസ്കാരം മനുഷ്യകേന്ദ്രിതമായി പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ട് പ്രകൃതിയെ ഈ കേന്ദ്രസങ്കല്പത്തിനു പുറത്ത് സ്ഥാനപ്പെടുത്തി. ഈ വിധത്തിൽ പ്രകൃതി അന്യവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട ഘട്ടത്തിൽ പരിസ്ഥിതി ദർശനം എന്ന ഒരു സൗന്ദര്യശാസ്ത്രപദ്ധതി രൂപപ്പെട്ടു. 1962 ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച റേച്ചൽ കാഴ്സന്റെ സൈലന്റ് സ്പ്രിംഗ് (Silent Spring) എന്ന ഗ്രന്ഥമാണ് പാശ്ചാത്യ ലോകത്ത് പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചകൾക്ക് തുടക്കമിട്ടത്. 1980 കളിൽ സംഭവിച്ച സൈലന്റ് വാലി (Silent Valley) പ്രക്ഷോഭമാണ് കേരളത്തിൽ പരിസ്ഥിതി ചിന്തകൾക്ക് കാരണമായത്. ഇതേത്തുടർന്ന് മലയാള കവികൾ നടത്തിയ പ്രതിഷേധങ്ങൾ ഹരിതസൗന്ദര്യവീക്ഷണത്തിലെ ചരിത്രഘട്ടമായി രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

അധിനിവേശസംസ്കാരത്തിന്റെ കെട്ടുകെട്ടുകളോടു പൊരുതുന്ന പരിസ്ഥിതി ബോധം ആധുനികതയിലാണ് സംഭവിച്ചത്. ഉത്തരാധുനികതയിൽ ഇത് പ്രതിരോധത്തിന്റെ സ്വരമായിത്തീർന്നു. തമസ്കരിക്കപ്പെട്ട ഇടങ്ങളെ മുഖ്യധാരയിലെത്തിക്കാനാണ് ഉത്തരാധുനിക സാഹിത്യസമീപനങ്ങൾ ശ്രമിക്കുന്നത്. പരിസ്ഥിതി തിരിച്ചറിയപ്പെടുന്നത് ഇത്തരത്തിലാണ്. വർത്തമാനകാല ജീവിതസാഹചര്യങ്ങളിൽ ഏറെ ചർച്ചചെയ്യപ്പെടുകയും കൂടുതൽ ചിന്തകൾക്ക് വഴിയൊരുക്കുകയും ചെയ്യുന്ന വിഷയമാണ് പരിസ്ഥിതി.

ജീവികളുടെ നിലനില്പിനെയും വികാസത്തെയും സ്വാധീനിക്കുന്ന ഘടകങ്ങളുടെ സമാഹാരത്തേയാണ് പരിസ്ഥിതി എന്നു പറയുന്നത്. എന്നാൽ ജീവികൾ പരസ്പരം

ചുറ്റുപാടുമുള്ള ജൈവാജൈവഘടകങ്ങളുമായി നിരന്തരം പ്രതിപ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന എന്ന പരിസ്ഥിതിയിലെ സ്വാഭാവിക പ്രതിഭാസത്തിനു വിപ്ലവം സംഭവിക്കുന്നത്, വികസനം (Development) എന്ന സങ്കല്പനത്തോടെയാണ്. പരിസ്ഥിതിയുടെ സ്വഭാവിക നിലനില്പ് മനുഷ്യന്റെയും ഇതര ജീവിവർഗ്ഗങ്ങളുടെയും ജീവന്റെ നിലനില്പിന് ആവശ്യമാണ് എന്നതുപോലെ തന്നെ വികസനവും മനുഷ്യജീവിത പുരോഗതിക്ക് അത്യന്താപേക്ഷിതമായ വസ്തുതയാണ്. പക്ഷേ, ഇന്നോളം വികസനമെന്ന പ്രക്രിയ സാധ്യമായിട്ടുള്ളത് പ്രകൃതിയെ ചൂഷണം ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിലൂടെയാണെന്നുള്ള യാഥാർത്ഥ്യവും വിസ്മരിക്കാവുന്നതല്ല. പ്രകൃതിയും പ്രകൃതിപ്രതിഭാസങ്ങളും ജീവലോകത്തെ നിലനിർത്തുന്നത്, കൃത്യമായ ആവാസവ്യവസ്ഥയ്ക്കുള്ളിൽ പരിസ്ഥിതിയുടെ ആരോഗ്യകരമായ സതുലനം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിലൂടെയാണ്. പ്രകൃതിയിലെ വിഭവങ്ങൾ മനുഷ്യന്റെ അധ്വാനവും ബുദ്ധിശക്തിയും ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക വിജ്ഞാനവും ഉപയോഗിച്ച് ജീവിക്കാനാവശ്യമായ സാഹചര്യങ്ങൾ അഥവാ സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുക എന്നതാണ് വികസനം എന്ന പദം കൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. എന്നാൽ, ഇത്തരത്തിൽ പ്രകൃതിയെക്കുറിച്ച് പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടുള്ള വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് യാതൊരുവിധ നടപടികളും ഉണ്ടാകുന്നില്ലെന്നുമാത്രമല്ല, നിരന്തര ചൂഷണത്തിലൂടെ മനുഷ്യൻ പരിസ്ഥിതി ശോഷണത്തിനുള്ള വകകൾ വരുത്തുന്നുമുണ്ട്.

മനുഷ്യന്റെയും ഒപ്പം മറ്റു ജീവിവർഗ്ഗങ്ങളുടെയും എണ്ണം ക്രമാതീതമായി വർദ്ധിക്കുന്നതോടൊപ്പം ഭൂമി/പ്രകൃതി/പരിസ്ഥിതി/ വളരുകയോ വികസിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. നേരമറിച്ച് ജനജീവിതത്തിന്റെ ആവശ്യത്തിനനുസരിച്ച് വനഭൂമികൾ വെട്ടി നിരത്തപ്പെടുന്നു. വികസനത്തിന്റെ ഭാഗമായി (ജീവിതസൗകര്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുകയോ/സുഖസൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുക) കാടും മലകളും കൈയ്യേറ്റം ചെയ്യപ്പെടുന്നു. തൽഫലമായി മനുഷ്യേതര ജീവിവർഗ്ഗങ്ങൾക്ക് (പക്ഷി-മൃഗാദികൾ) അവരുടെ ആവാസത്തിന്റെ ഇടം നഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭൂമിയിലെ ഇതര ജീവജാലങ്ങളും പ്രകൃതി തന്നെയും അരികുവത്കരിക്കപ്പെടുന്നത് മനുഷ്യകേന്ദ്രീകൃതവികസന തല്പരതയുടെ ഭാഗമായിട്ടാണ്. സമകാലികസാഹചര്യങ്ങളിൽ മനുഷ്യജീവിതപൊതുമണ്ഡലത്തിൽ സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രശ്നമേഖലകളുടെ ഭൂരിഭാഗവും പാരിസ്ഥിതിക വിഷയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു കിടക്കുന്നു. മത്സ്യവിഭവങ്ങൾ കുറയുക, കാടുകൾ ചുരുങ്ങുക (വനവിസ്തൃതി കുറയുന്നു) മരുപ്രദേശം വിപുലമാവുക, ഭൂഗർഭ ജലവിതാനം താഴുക, അന്തരീക്ഷ താപനില ഉയരുക, സമുദ്രജലവിതാനം ഉയരുക, കൊടുങ്കാറ്റുകളും ഭൂചലനങ്ങളും ഉണ്ടാവുക തുടങ്ങിയവയെല്ലാം പാരിസ്ഥിതിക തകർച്ചയുടെ സൂചനകളാണ്.

വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന പരിസ്ഥിതിപ്രശ്നങ്ങളെ നേരിടാൻ മറ്റു രാജ്യങ്ങളിലെന്നപോലെ ഇന്ത്യയിലും രൂപവത്കരിച്ച ചില നയങ്ങളുടെ ഭാഗമായി 1981-ൽ തിവാരി കമ്മറ്റിയുടെ റിപ്പോർട്ടിന്റെ ഫലമായി പരിസ്ഥിതിക്കും വനത്തിനും ഒരു കമ്മറ്റിയുണ്ടായി. മിനിസ്ട്രി ഓഫ് എൻവയൺമെന്റ് ആൻഡ് ഫോറസ്റ്റ്സ് (MOEF). 1986-ൽ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ നിയമമുണ്ടായി. പ്രധാനമന്ത്രി അധ്യക്ഷനായി എൻവയൺമെന്റ് പ്ലാനിങ്ങ് കമ്മിറ്റി ഉണ്ടായി. ഭരണഘടനയുടെ ഏഴാം ഷെഡ്യൂളിൽ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തെ കൺകറന്റ് ലിസ്റ്റിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി. എന്നിരുന്നാലും, കേരളത്തിൽ പരിസ്ഥിതിബോധവും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ പദ്ധതികളും വളർന്നു വരുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾക്ക് സമാന്തരമായി കരിങ്കൽഖനനം, മണൽവാരൽ തുടങ്ങിയ പ്രകൃതിദുഷിത പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടർക്കഥയാകുന്ന ദയനീയാവസ്ഥ തന്നെ നിലനില്ക്കുന്നു.

പ്രകൃതി ചൂഷണത്തിനും, അന്ധവും വിവേകരഹിതവുമായ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുമെതിരെ പരിസ്ഥിതിപ്രേമികളും പ്രകൃതി സംരക്ഷണസമിതിയും നടത്തുന്ന

പ്രതിരോധങ്ങൾക്കൊപ്പം സർഗ്ഗാത്മക സാഹിത്യരംഗത്തുണ്ടാകുന്ന ശക്തമായ പ്രതിഷേധസ്വരങ്ങൾ വർത്തമാനകാല സാഹചര്യങ്ങളെ പ്രക്ഷുബ്ധമാക്കുന്നുണ്ട്.

എഴുത്തിനൊപ്പം ആക്ടിവിസ്റ്റ് കൂടിയായ ടി.പി. രാജീവന്റെ ചെങ്ങോട്ടുമല (കവിത) പ്രകൃതിചൂഷകവർഗ്ഗത്തിന്റെ വിവേകശൂന്യതയ്ക്കു മേലെ പരിസ്ഥിതിബോധത്തിന്റെ പാഠങ്ങൾ തീർക്കാനാണ് ശ്രമിക്കുന്നത്.

ലോകാരംഭത്തിൽ
ദൈവത്തിനൊപ്പം
നടന്നു വന്നതാണു ഞാൻ
ഇവിടെയെത്തിയപ്പോൾ
ഈ ഭൂമിക്കും
നിങ്ങൾക്കും
എന്നെ കാവൽ നിർത്തി
ദൈവം പോയി,
അന്നുമുതൽ
നിലന്നു നിലാണ് ഇത്,
കണ്ണടയ്ക്കാതെ , തല ചായ്ക്കാതെ
ഉറങ്ങാതെ

ദൈവത്തിന്റെ പ്രതിരൂപമായി സ്വയം സ്ഥാനപ്പെടുന്നുണ്ട് ചെങ്ങോട്ടുമല. ദുരമൃത്ത മനുഷ്യന്റെ വിവേകശൂന്യമായ പ്രവർത്തികൾ വരുത്തിവയ്ക്കുന്ന വിനാശങ്ങളെക്കുറിച്ച് വേവലാതിപ്പെടുമ്പോഴും പ്രകൃതി അവനു വേണ്ടതെല്ലാം കരുതിവയ്ക്കുന്നുണ്ട്. കോഴിക്കോട് ജില്ലയിൽ കോട്ടൂർ എന്ന സ്ഥലത്ത് ചെങ്ങോട്ടുമലയിൽ മഞ്ഞൾകൃഷിയുടെ മറവിൽ നടക്കുന്ന ക്വാറി ക്രഷർ യൂണിറ്റുകളുടെ പ്രവർത്തനമാണ് കവിതയ്ക്ക് പശ്ചാത്തലമാകുന്നത്. കൃഷി പ്രാചീന കേരളത്തിന്റെ പാരമ്പര്യ-സാംസ്കാരിക മണ്ഡലങ്ങളിൽ അടിയുറച്ചുപോയ മനുഷ്യ ജീവന്റെയും ജീവിതത്തിന്റെയും തട്ടകമാണ്. ആധുനിക മനുഷ്യൻ വിലയ്ക്കടുക്കുന്നതും, വൻകപടതകൾക്ക് മുഖം മൂടിയാക്കുന്നതും അത്തരം നന്മകളെത്തന്നെയാണ്. തനിക്ക് ജീവിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയെ മുൻനിർത്തിയാണ് മനുഷ്യകലത്തിന്റെ ഏതൊരു വികസനപ്രവർത്തനങ്ങളും നടന്നിട്ടുള്ളതും നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും ചെങ്ങോട്ടുമല നേരിടുന്ന പരിസ്ഥിതിക വെല്ലുവിളികളും നാഗരിക മനുഷ്യന്റെ കൂർമ്മബുദ്ധിക്കുള്ളിൽ രൂപപ്പെടുവന്നവ തന്നെ. മറ്റേതൊരു പരിസ്ഥിതിപ്രശ്നംപോലെയോ അതിലുപരിയോ പ്രകൃതി നേരിടുന്ന വലിയൊരു വെല്ലുവിളിയായ ക്രഷർ-ക്വാറി യൂണിറ്റുകളുടെ പ്രവർത്തനം വൻതോതിൽ നടക്കുന്ന നാടായി കേരളം മാറിയിട്ടുണ്ട്.

മലകളും കുന്നുകളും ഭൂമിയുടെ അഥവാ പ്രകൃതിയുടെ നട്ടെല്ലാണ്. ഭൂമിയുടെ നട്ടെല്ലു തകർത്തുകൊണ്ടാണ് നാഗരികമനുഷ്യൻ ജീവിതം ആഘോഷിക്കുന്നത്. മലകളും, കുന്നുകളും പാറകളും തകർക്കപ്പെടുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന ശൂന്യതയല്ല മറിച്ച് സമീപപ്രദേശങ്ങളിലുണ്ടാകുന്ന ജലക്ഷാമം, ഉരുൾപൊട്ടൽ തുടങ്ങി പരിസ്ഥിതി നേരിടുന്ന വിഷയങ്ങളാണ് പ്രശ്നമേഖലകളായിത്തീരുന്നത്. ഒരടിപോലും നടക്കാതെ ഏതുകാലത്തും പോയി വരുന്ന മല വാസ്തോധഗാമ കാപ്പാട് കപ്പലിറങ്ങുന്നതും ആയുധപ്പുരയ്ക്ക് തീയിട്ട് സാമൂതിരിയും സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും ആത്മാഹുതിചെയ്തതും കാടുകളിൽ മരങ്ങളും മൃഗങ്ങളും നിലവിളിക്കുന്നതും അറബിക്കടൽ ക്ഷോഭിക്കുന്നതുമെല്ലാം കാണുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. കൊടുങ്കാറ്റിലുലയാതെ ഭൂകമ്പങ്ങളിൽ പതറാതെ മഴ നനഞ്ഞും മഞ്ഞും വെയിലുമേറ്റും മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിനുവേണ്ടി നിലകൊള്ളുന്നുണ്ട്. ഒട്ടകങ്ങൾ മരുഭൂമിയിൽക്കൊന്നപോലെ

ഒരിറക്കവെള്ളം ഉള്ളിൽ സൂക്ഷിച്ചു വയ്ക്കുന്നുണ്ട് ജീവലോകത്തിനുവേണ്ടി—ഇത് ചെങ്ങോട്ടു മലയുടെ മാത്രം അവസ്ഥയല്ല.

ദൈവത്തിന്റെ ഉടൽതന്നെയാണ്
എനിക്കും
അതുകൊണ്ടാണ്
എന്റെ മുറിവുകൾ
നിങ്ങൾ കാണാത്തത്.
എന്റെ മുറിവുകൾ
നിങ്ങൾ കാണാത്തത്.
എന്റെ ശബ്ദവും ഭാഷയും
ദൈവത്തിന്റേതു തന്നെ
അതുകൊണ്ടാണ്
ഞാൻ പറയുന്നതും
നിങ്ങൾക്കു മനസ്സിലാകാത്തത്
എന്റെ കരച്ചിൽ കേൾക്കാത്തത്

ക്രിസ്തുവിന്റെ ഉടൽ മുറിവുകൾ കാണാത്ത, വാക്കുകൾ ശ്രവിക്കാത്ത ഒരു ജനതയെപ്പോലെ ചെങ്ങോട്ടുമലയുടെ ക്ഷതങ്ങളും നാഗരികമനുഷ്യൻ കാഴ്ചയുടെ മറവിൽ നിർത്തുന്നു. പ്രകൃതിയെ ഈശ്വരസങ്കല്പത്തിൽ ഭയഭക്തിയോടെ നോക്കിക്കണ്ടിരുന്ന പ്രാചീനജനതയുടെ ജീവിതബോധങ്ങളെ ആധുനികമനുഷ്യൻ തങ്ങളുടെ ജീവിതപരിസരത്തിൽ നിന്നും പുറംതള്ളിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പ്രകൃതി മനുഷ്യനു വേണ്ടതെല്ലാം ഒരുക്കുന്നു. വികസനങ്ങൾ ക്കുമേൽ വികസനം നടത്തി നവലോകം സൃഷ്ടിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ തിരിച്ച് ചൂഷണത്തിന്റെ ലോകക്രമം തീർക്കുന്നു. പ്രസ്തുത ജീവിത പരിതോവസ്ഥകൾക്കുള്ളിൽ, കേരളീയാന്തരീക്ഷത്തിന്റെ ആവാസവ്യവസ്ഥകളെ തകിടം മറിക്കുന്ന പുരോഗമനസങ്കല്പങ്ങളെ പാരിസ്ഥിതിക ബോധതലങ്ങൾക്കുള്ളിൽ പുനർവിചിന്തനം നടത്തേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

കുറിപ്പുകൾ

1. ഡോ. എം. അച്യുതൻ, പരിസ്ഥിതി പഠനത്തിന് ഒരാമുഖം, പുറം12
2. പ്രൊഫ. എം.കെ. പ്രസാദ്, പരിസ്ഥിതി രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ വളർച്ചയും തുടർച്ചയും മാധ്യമം ആഴ്ചപ്പതിപ്പ്, പുറം (2016 നവം 1)
3. പ്രൊഫ. എം.കെ. പ്രസാദ്, പരിസ്ഥിതി രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ വളർച്ചയും തുടർച്ചയും, മാധ്യമം ആഴ്ചപ്പതിപ്പ്, പുറം 43 (2016 നവംബർ 7)
4. ടി.പി. രാജീവൻ ചെങ്ങോട്ടുമല, മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പ്, പുറം,8 (2016 ഏപ്രിൽ 29)
5. ടി.പി. രാജീവൻ, ചെങ്ങോട്ടുമല, മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പ്, പുറം 9 (2016 ഏപ്രിൽ 29)

